

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. — Posamezna številka 1— Din

LETO 1938

OKTOBER

ŠTEV. 10

C. kanonik Jožef Grašič:

Kristus Kralj

Ko je katoliška Cerkev uvedla javno čiščenje presv. Srca Jezusovega, se je marsikje smatralo to kot novotarija, čeprav to ni bila. Različen je bil samo način čiščenja. Dočim so v prvih stoletjih krščanstva poznali to čiščenje poedini svetniki, je v novejšem času katoliška Cerkev razširila to čiščenje povsod, kjer ima svoje vernike.

S čiščenjem Srca Jezusovega ima nekaj sličnosti čiščenje Kristusa Kralja. Z encikliko Quas Primas papeža Pija XI. je bil uveden praznik Kristusa Kralja. To čiščenje ima svoj začetek v božanski Žrtvi na Kalvariji. Veliki petek je rojstni dan. Svetniki katoliške Cerkve so bili širitelji te pobožnosti v besedi in dejanju. Prebivalstvo mesta Firence je že l. 1494. izvolilo Kristusa Kralja za svojega zaščitnika. Proglašenje čiščenja Kristusa Kralja torej ni nobena novotarija, temveč je to samo javno priznanje božje oblasti in priznanje Kristusovih kraljevskih pravic.

Že trije Modri so priznali Kristusu kraljevske pravice, ko so vprašali: »Kje je rojen kralj Judov?« Priznali so to Kristusu predvsem takrat, ko so se mu prišli pokloniti ter Mu darovali zlata, kadila in mire. Tudi pred Pilatom se je zgodilo isto. Ko je vprašal Odrešenika »Ali si ti kralj Judov?«, je prejel Pilat kratek odgovor: »Ti si rekel«. Svetna oblast je takrat potrdila to kot vzrok smrtne kazni z napisom na križu: Jezus Nazarenčan, kralj Judov. V bogočastju je zato Cerkev že iz prvih časov krščanstva nazivala Kristusa s kraljevskim naslovom: Kristusa kralja molimo, gospodujočega rodovom; Ti kralj slave, Kristus.

Krščanska umetnost ima torej mnogo

lepe snovi za ustvarjanje umetniških del, iz katerih odseva Kristusova kraljevska oblast. Znaki kraljevskega veličanstva so različni z ozirom na umetnikov značaj in predmet, ki ga umetnik obdela.

Ko se Modri pridejo pokloniti, dete Jezus nima krone, ne drži žezla in ne sedi na prestolu. Zato so tudi trije kralji odložili pred Njim kraljevske znake, da priznajo na ta način Njegovo gospodstvo nad dobrimi tega sveta.

Pri sodbi pred Pilatom in množico ljudstva nosi Kristus kraljevske znake. Trnjeva krona, trst, škrlatna obleka so znaki Vladarjevih pravic za tiste, ki jih je pridobil, a križ, na katerem je bil razpet Odrešenik, je v resnici prestol Veličanstva: »Na križu vlada Bog!«

Mozaik (iz barvanih kamenčkov sestavljena slika) v cerkvi sv. Klementa v Rimu predstavlja Kristusa kot zmagačca, ki vlada s križa. Na podnožju se zbirajo duše, da se naučijo milosti pri božjih vrelih.

Mnogi umetniki prikazujejo podobno zamisel v čudežnem vstajenju in spremenjenju na gori Tabor. Na slikah, ki predstavljajo vstajenje, pa drži Kristus Kralj v eni roki zastavo zmage, z drugo roko pa blagoslavlja. Na gori Tabor slikajo umetniki Kristusa, stoječega na gori, obdanega z velikim sijajem, roke držeč v obliki križa z izrazom: »Hočem vladati!

S tem pa ni rečeno, da bi Kristusa ne mogli prikazovati kot kralja samo z znaki, ki na prvi pogled izražajo kraljevski značaj. Taki znaki Kristusove kraljevske oblasti so lahko: krona, prestol, žezlo, knjiga zakonov, okrog glave

zlat sij s križem. Sam zlat sij ne zado-
stuje kot znak Kristusovega kraljev-
skega veličanstva. Tak vedno pristoj-
a Kristusu in svetnikom. Kristusovo kra-
ljevsko dostojanstvo je izraženo s križ-
nim sijem sredi okroglega sija.

Prestol prikazujejo umetniki v raz-
nih dobah cerkvene umetnosti različno;
včasih prestol sam, včasih ga predstav-
lja zaokrožen oblak, ki sloni na znakih
štirih evangelistov.

Znak Kristusove kraljevske oblasti je
tudi kronani Kristus na križu, izpod
katerega izvirajo vreleč žive vode, ki
oživlja božjo državo, ali sedeč na pre-
stolu na Očetovi desnici. Neredko se
prikazuje Kristusa Kralja, kako drži v
eni roki ključ, v drugi pa knjigo za-
konov, kar pomeni zakonodajno in sod-
no oblast. Krona ali diadem pa pomeni
oblast nad vsem stvarstvom; trnjeva
krona je znak kraljevega osvajanja po
odkupljenju na Kalvariji.

Vse to skupaj ali razdeljeno v skupine
more služiti umetniku, da predstavi Kri-
stusa Kralja. To so pripomočki umetni-
ku, ki mora s sliko vzbuditi vernikom
misel na božje veličanstvo, katero pri-
stojata Odrešeniku sveta. Tudi kronanje
Device Marije upodablja pogosto Kri-
stusa kot kralja.

Upodabljanje Kristusa Kralja se je
od proglašenja tega praznika po papežu
Piju XI. zelo razširilo. Zaradi tega ima-
jo slikarji obsežno polje za svoje delo.

V Jugoslaviji so v tem pogledu pri-
znani slikarji, posebno v Sloveniji in

Hrvaški. Važnejša dela v Sloveniji so
v škofiji Loki in Trzinu. V škofiji Loki
je slikar Pengov na slavaloku župne
cerkve naslikal na mokro Odrešenika
kot Kralja po srednjeveškem upodab-
ljanju Kristusa Kralja Slave.

Poseben način upodabljanja Kristusa
Kralja starejšega izvora se nahaja v
Sloveniji v Bohinjski dolini pri Bledu
in v Vodicah na podružni cerkvi sv. Lu-
cije na Skaručni. Na cerkvah v bližini
jezera in potokov se vidi na zunanji
strani sten na mokro izdelane slike sve-
tega Krištofa, ki nese božje Dete čez
reko. Velikanu Krištofu s palico sedi na
rami Jezušček, ki drži v levi roki ze-
meljsko kroglo s križem, desnico pa drži
navzgor, kot bi hotel reči: Jaz sem, ki
sem (II. Mojz. 3, 14). Morda so podobne
slike tudi drugod v alpskem svetu.

V Trzinu sta umetnika Mežan in Pir-
nat v kapeli župne cerkve na mokro
naslikala Kristusa Kralja v velikosti
4,50 × 2,40 m. Odrešenik stoji na ze-
meljski obli, v levici drži kroglico s
križem, z desnico pa blagoslavlja. Slika
se na vrhu zožuje kot bližnja okna ter
napravljata na gledalca globok vtis. Po
vsej priliki je najizvirnejše slikarsko
delo na tem polju iz najnovejšega časa.
Če bi bila slika na višji steni, v večjem
prostoru in če bi bil umetnik slikal z
večjim duhovnim zanosom, bi mnogo
pridobila na izrazitosti.

Najlepša je pa seveda slika Kristusa
Kralja, ki naj lepo zažari vsako leto
zlasti okoli praznika na zadnjo nedeljo
v oktobru — v naših sreih!

Duhovniška sobota

V naši škofiji molimo vsako kvater-
no nedeljo po vseh pridigah in pri po-
poldanski službi božji za duhovnike.
V Trzinu molimo še posebej te nedelje
zjutraj po šesti sv. maši pred Najsve-
tejšim uro molitve za duhovnike. Prav
je to, saj vsi potrebujemo dobrih in
svetih duhovnikov.

Sveti oče Pij XI. je dejal ob neki pri-
liki: »Bog v nebesih in mi na zemlji
ničesar bolj ne želimo, kakor da bi
verniki molili in se žrtvovali za duhov-
nike... Prosimo Boga, da nam da sve-
tih duhovnikov. Če imamo te, bo vse
drugo prišlo samo po sebi; če pa teh

nimamo, tudi vse drugo ne bo nič po-
magalo.«

Verniki naj torej z molitvijo in žrt-
vijo podpirajo mašnike pri njihovem
odgovornem delu. Iz te misli se je po-
rodila želja, naj bi verniki s o b o t e p o
prvem petku zlasti, ali pa vse
sobote, obhajali za duhovniške sobote.
Soboto že od nekdaj posvečujemo Ma-
teri božji. In po rokah srednice vseh
milosti naj bi ob sobotah darovali mo-
litve, sv. mašo, sv. obhajilo, vsa dobra
dela, vse veselje, vse trpljenje in vse
žrtve Bogu v ta namen, da bi posvetil
duhovnike in vse, ki se na duhovniški

poklic pripravljajo. Prav nobenega novega bremena naj si ne naloži tisti, ki hoče obhajati duhovniško soboto, le vse tisto, kar tisti dan stori, sreča, prenese, to naj daruje za svetost duhovnikov. Tudi ni treba, da bi prijatelji duhovniške sobote pristopili h kakšni organizaciji ali bratovščini. Z izpolnjevanjem namenov duhovniške sobote so že pridruženi številnim katoličanom, ki za katoliške duhovnike molijo in se zanje žrtvujejo.

Sveti Oče Pij XI. je to delo blagoslovil. Ko je bil vrhovni poglavar salvatorijancev 21. novembra 1934 pri njem v privatni avdijenci, je tako-le dejal: »Hvalimo in z vsem srcem blagoslovljamo to delo... Ponavljamo, da nam je delo všeč, hvalimo ga, iskreno blagoslovljamo.«

Kdor je dobre volje, naj se pridruži temu velikemu, važnemu apostolskemu delu. Tiha darovanja in žrtve bo Bog bogato plačeval!

To in ono

Nov oltar je dobila kapela v sirotišču in zavetišču na Skali. Jako posrečeno je napravil zanj načrt g. profesor Stanko Kregar iz Št. Vida, ki je tudi izdelavo oltarja stalno nadziral. Od starega oltarja, ki že res ni bil dostojen za najsvetejšo daritev, je ostala samo še slika sv. Jožefa. Prej je bila pod steklom in smo menili, da je slikana na platno, pa je le odtisk. Če dobi oltar še originalno sliko sv. Jožefa, bo res v vsej popolnosti v čast božjo in v spodbudo molilcem. Morda bi se dobil kakšen dobrotnik, častilec sv. Jožefa, ki bi bil pripravljen nakloniti sirotišču znesek za novo silko sv. Jožefa. Prav bi bilo, da bi bila izvršena kmalu, ker prihodnje leto obhajamo 50 letnico Vincencijeve konference v Tržiču. Tedaj bomo tudi povabili vse dobrotnike in prijatelje, da si ogledajo lepo urejene prostore sirotišča in kapelo.

Žegnanje imamo v naši župniji v oktobru. Letos se kar tri nedelje po vrsti vrstijo v ta namen. Zdi se pa, da ne-

kateri skoraj bolj vedo za žegnanje pri Sv. Ani in na Bistrici kot pa v Tržiču. Žegnansko nedeljo obhajamo v župnijski cerkvi z lepimi slovesnostmi. Naj naredijo vtis na vsakega župljana! Ta dan posebej vzljubimo svojo župnijsko cerkev in spomnimo se njenih številnih potreb tudi pri — darovanju!

Dve božji poti so letos tržičski župljani posebno upoštevali, ko so bile tam posebne slovesnosti. Za tabor katoliških deklet na Brezjah je bilo oddanih v župnijskem uradu 300 izkaznic. V Velesovo so šle v skupini in s posebnim avtobusom 28. avgusta žene in na zaključne slovesnosti v Velesovem se je peljalo iz Tržiča z avtobusom 98 oseb. Prav je, da so upošteevane cerkvene slovesnosti, saj imajo posvetne zabave večkrat še preveč prijateljev!

Namesto cvetja na krsto matere je daroval krojaški mojster g. Leopold Čadež s soprogo Vincencijevi konferenci din 50.—. Bog povrni!

Oznanila za oktober

Rožnenska pobožnost se vrši ves mesec oktober ob delavnikih zvečer ob pol sedmi uri, le na predvečer prvega petka, ko je sveta ura, in na vse petke, se vrši ob pol osmi uri. Ob petkih bo združena s pobožnostjo molitvene pomoči KA. Ob nedeljah se vrši pobožnost popoldne. Udeležujejo naj se te lepe pobožnosti tudi otroci, ki naj pa po opravi lu odidejo naravnost na svoje domove. Ob petkih naj vsled pozne ure otroci ostanejo doma.

2. XVII. nedelja po Binkoštih, prva v mesecu in rožnenska nedelja. Zjutraj pri šesti sv. maši, ki je pred Najsvetejšim, je mesečno skupno sv. obhajilo za može in fante. Ob desetih je sv. maša s pridigo in darovanjem tudi v cerkvi sv. Ane pod Ljubeljcem, kjer je ta dan

žegnanje. V župnijski cerkvi so sv. maše v navadnem redu.

3. God Male sv. Terezije.

4. Sv. Frančišek Serafinski. Ob šestih je orglana sv. maša za III. red.

7. Prvi petek v mesecu. Ob šestih je sv. maša pred Najsvetejšim. Na predvečer je v župnijski cerkvi skupna molitev svete ure, ki bo priključena rožnenski pobožnosti.

9. XVIII. nedelja po Binkoštih in slovesni spomin posvečevanja cerkva. Ta dan je farno žegnanje. Ob šestih in desetih je sv. maša pred Najsvetejšim in z dvema blagoslovoma. Ob desetih je slovesna sv. maša z leviti. Pred deseto sv. mašo gre procesija okoli cerkve med pet-

jem pesmi »Nebeški grad Jeruzalem«. Ob pol treh popoldne so slovesne večernice in nato kajenje oltarjev med petjem Marijinega slavo-speva »Moja duša povečuje Gospoda«. Ta dan je pri vseh treh sv. mašah darovanje za potrebe farne cerkve, ki bodi toplo priporočeno.

11. Materinstvo Marijino.

16. XIX. nedelja po Binkoštih. V župnijski cerkvi so službe božje v navadnem redu. Ob desetih je sv. maša s pridigo in darovanjem v cerkvi sv. Jurija, ker je ta dan žegnanje bistriške soseske.

21. God sv. Uršule. Ob šestih je orglana sv. maša za bratovščino sv. Uršule.

25. XX. nedelja po Binkoštih in misijonska nedelja. Ob šestih je sv. maša pred Najsvetejšim, ki ostane izpostavljeno do končane desete sv. maše. Ta dan molimo za misijone in v misijonske namene bo porabljen tudi pušca današnje nedelje. Na predvečer bo obilnejše zvenenje k rožnovenski pobožnosti, opozarjamo na to nedeljo.

25. God sv. Krispina, patrona čevljarjev.

28. Sv. Simon in Juda, apostola. Ob šestih je orglana farna sv. maša.

30. XXI. nedelja po Binkoštih in zapovedan praznik Kristusa Kralja. Ob šestih in desetih je sv. maša pred Najsvetejšim. Ob desetih je peta sv. maša. Pri slovesnih večernicah popoldne je posvetitev Kristusu Kralju.

31. Vigilijska k prazniku Vseh svetnikov. Ta dan je strogi post.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod 2., sv. maša in vesoljna odveza 4.

Dekliška Marijina družba: shod 16., skupno sv. obhajilo 30.

Marijina družba za žene: shod 25., skupno sv. obhajilo 9.

Bratovščina sv. Uršule: sv. maša 21., letni shod 25.

Molitvena pomoč KA: vsak petek zvečer ob pol osmi uri.

Otroška pobožnost: na misijonsko nedeljo popoldne.

Marijini vrtci: po oznanilu.

Solska sv. spoved: obvezna in označena po šolah in v oznanilu.

Župnijska kronika za julij in avgust

Julija in avgusta v naši župniji rojenih: 19.

Julija in avgusta v naši župniji poročeni:

1. Zima Franc, krojaški pomočnik, Tržič, Ljubljanska cesta 13, in Gregl Ana, predilniška delavka, Tržič, Ljubljanska cesta 15, poročena 2. julija.
2. Paplar Janez, zemljak, Bistrica 6, in Mihelič Franciška, zasebnica, Dolenja vas št. 5 v župniji Podbrezje, poročena 3. julija.
3. Ambrož Jernej, tovarniški delavec, Križe št. 1, in Paplar Marija, predilniška delavka, Bistrica št. 6, poročena 3. julija.
4. Završnik Franc, usnjarski delavec, Tržič, Cerkvena ulica 5, in Križman Angela, kuharica, Tržič, Glavni trg 33, poročena 3. julija.
5. Dacar Rudolf, strojni ključavničar in električar v predilnici, Tržič, Cerkvena ulica 5, in Povirk Marija, predilniška delavka, Tržič, Dekliški dom, poročena 16. julija.
6. Kmetič Rudolf, predilniški ključavničar, Bistrica, in Jakopin Marija, predilniška delavka, Tržič, Usnjarska ulica 1, poročena 13. avgusta.
7. Brišar Franc, predilniški delavec, Sv. Ana 2, in Gabere Jožefa, služkinja, Tržič, Pod Kovnico 1, poročena 14. avgusta.
8. Stransky Sigmund, tekstilni tehnik, Tržič, Predilniška ulica 3, in Korošec Albina, predilniška uradnica, Tržič, Ljubljanska cesta 24, poročena 14. avgusta.
9. Smolej Adolf, fotograf, Tržič, Glavni trg 16, in Jerala Daniela, predilniška uradnica, Tr-

žič, Predilniška ulica 1a, poročena 24. avgusta.

Julija in avgusta v naši župniji umrli:

1. Tadel Marija, hči tekstilnega tehnika, rojena in umrla v Tržiču, Ljubljanska cesta 24, dne 2. julija.
2. Mrtvorojenec.
3. Pavlin Alojzija, vdova-zasebnica, rojena 3. 6. 1859 pri Sv. Ani, umrla v Tržiču, Pot na zali rovt 2, dne 12. julija.
4. Ferlan Jožefa, vdova-zasebnica, rojena 2. 5. 1857 pri Sv. Ani, poročena 17. 5. 1885, umrla v Tržiču, Ljubljanska cesta 38, dne 18. julija.
5. Mehle Katarina, gospodinja, rojena 3. 5. 1891, poročena 24. 11. 1919, umrla v Tržiču, Ljubljanska cesta 60, dne 28. julija.
6. Kopač Pavlina, žena predilniškega delavca, rojena 26. 1. 1902 na Jesenicah, poročena 15. 5. 1932, umrla na Bistrici 64, dne 29. julija.
7. Arnež Marija, vdova-zasebnica, rojena 18. 12. 1873 v Preddvoru, poročena 25. 2. 1906, umrla v Tržiču, Na Blekah 1, dne 12. avgusta.

Poročila od drugod:

1. Beravs Jakob, postajenačelnik, Bistrica 41, in Bosković Erna, Bistrica 47, poročena v Ljubljani pri oo. frančiškanih, 15. avgusta.
2. Marija Stroj, rojena v Tržiču št. 110, dne 11. 8. 1907, poročena v Smartnem pri Kranju, 19. avgusta 1938 s Karkuta Jožefom.
3. Pogačnik Marija, rojena v Tržiču št. 160, dne 28. 7. 1907, poročena v Kranju 28. 8. 1938 z Mihelčič Karlom.